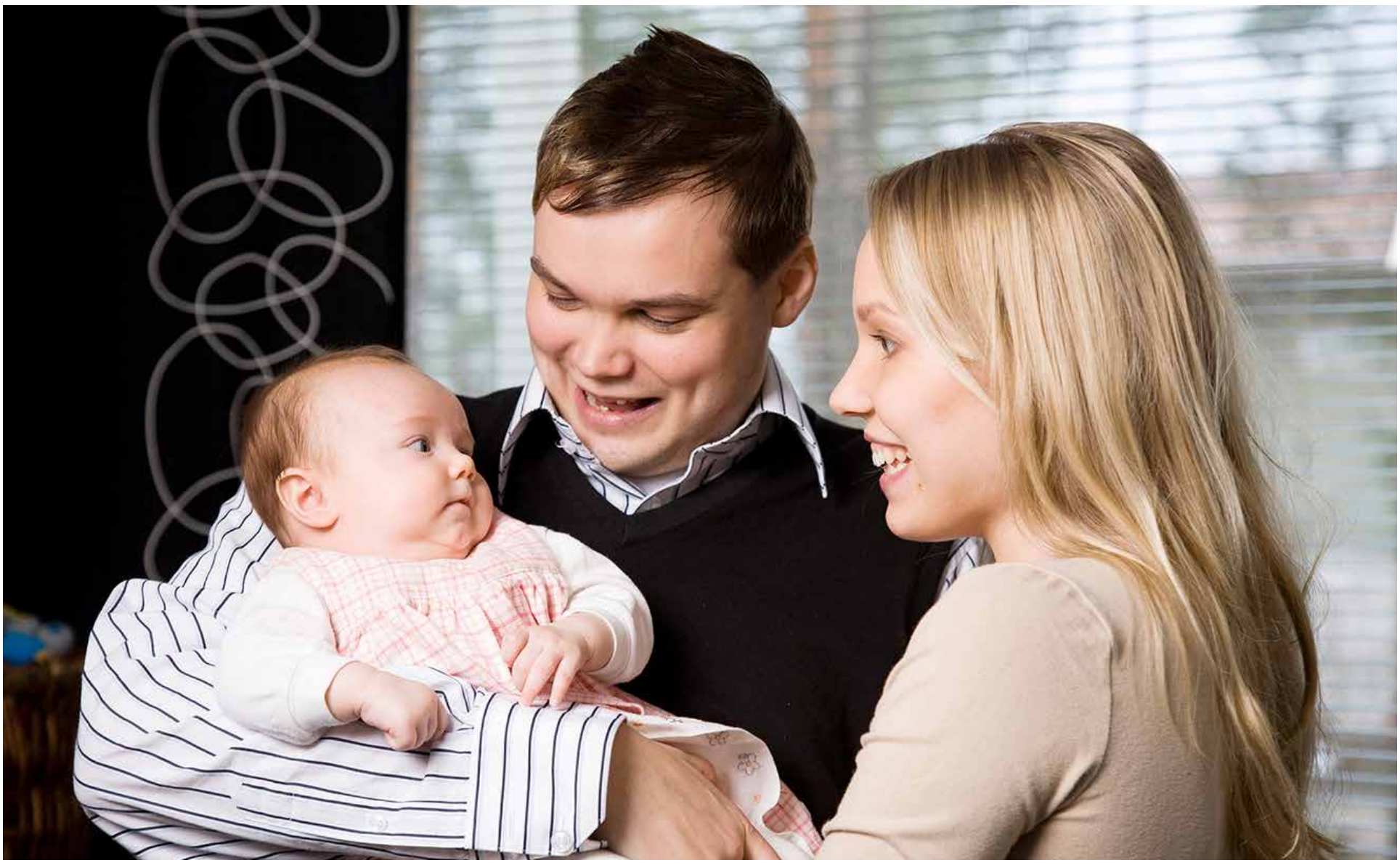
Länsiapila

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Keskustan aluevaltuustoryhmän digijulkaisu 1/2024

Monen kaistan terveystie on tukossa

Terveydenhuoltomme suurimpia ongelmia on se, että kannattelemme todellisuudessa rinnakkain kolmea eri järjestelmää.

Tärkein ja suurin toimija on tietysti yhteisillä verovaroilla rahoitettu julkinen terveydenhuolto – siis kotikuntien terveyskeskukset ja maamme kaikki sairaalat. Tämän rahoitukseen valtio käyttää varoistaan nyt neljänneksen ja joka vuosi enemmän rahaa vanhenevassa maassa.

Valtavan suuri joukko, noin 2 miljoonaa suomalaista, on kuitenkin myös erillisen työterveyshuollon asiakkaita. Sen kulut maksetaan valtaosaltaan työnantajien pussista ja työntekijöiden palkan sivukuluina. Monelle nuorelle lääkärille työterveyshuolto näyttäytyy kiehtovana maailmana, vailla pitkiä öisiä päivystyksiä tai julkisen sektorin kankeaa byrokratiaa.

Ei ole liioiteltua todeta, että työterveyshuollon asiakkuus on monelle erinomainen pääsylippu nopeaan ja vaikuttavaan hoitoon. Tämän on moni työttömäksi jäänyt tai eläkkeelle siirtynyt karvaasti kokenut.

Kolmas kaista on laaja yksityinen palveluntuotanto. Pienten lääkäriasemien maasta olemme muuttuneet suurten sote-jättien valtakunnaksi. Niiden erityinen etuoikeus on ajanvaraus suoraan erikoislääkärille ja oikeus hoitoon ilman julkisesti rahoitetun mallin portinvartijuutta.

Järjestelmää rahoittavat potilaat omista kukkaroistaan, vakuutusyhtiöt sekä valtio yksityislääkärien ja sairaanhoidon Kela-korvausten kautta.

On oireellista, että luottamus julkisesti rahoitettuihin palveluihin selvästi horjuu. 1,3 miljoonalla suomalaisella on yksityinen terveysvakuutus, joka korvaa lääkärikäynnit, sairaalareissut ja lääkeostot.

Erityisen suuri kohderyhmä on lapset, joiden korvatulehduskierteiden tai neurologisten oireiden keskellä vanhemmat eivät jaksa julkisen puolen päivystysruuhkia tai pitkiä jonoja ammattilaisten vastaanotolle.

Kun samaan aikaan kannattelemme näitä kolme erillistä väylää hoidon saantiin, ei mikään ihme, että sekä rahat että ennen kaikkea henkilöstö on lopussa. Suurin kärsijä on julkinen sektori, joka ei kykene täysillä kilpailemaan – ei palkalla, ei työajoilla eikä varsinkaan työn helppoudella.

Tämä puolestaan on johtanut kalliiseen vuokratyövoiman käyttöön hyvinvointialueilla sekä lääkärien että hoitajien työtehtävissä. Kehitys uhkaa viedä uusien hyvinvointialueiden taloudet perikatoon. Orpon hallituksen olisi nopeasti löydettävä tähän järeä ohjauskeino.

Hoivakotien, neuvoloiden, sairaaloiden, kotihoidon ja kuntoutuksen rahapotista Orpon hallitus nipistää päältä pois liki 1,5 miljardia ja siirtää samaan aikaan puolen miljardin potin yksityisten terveyspalveluiden käytön Kela-korvauksen moninkertaistamiseksi.

”Terveydenhuoltomme suurimpia ongelmia on se, että kannattelemme rinnakkain kolmea eri järjestelmää.”

Mielestäni yksityisen puolen Kela-korvaukset ovat periaatteessa mukava juttu, mutta faktat niiden käytöstä on tunnustettava.

Ensinnäkin, oikeistohallituksen korotusten jälkeenkin summa per potilas on yhä pieni. Parin sadan euron lääkärilaskusta Kela-rahalla vastaantulo on nyt aiemman 8 euron sijaan nyt 30 euroa. Kela-korvausten korottaminen on tutkimusten mukaan suora tulonsiirto yhteiskunnan hyväosaisille. Pienituloisille yksityiset lääkärit ovat liian kalliita – korotetunkin Kela-korvauksen jälkeen.

ANNIKA SAARIKKO
Keskustan puheenjohtaja 15.6.2024 asti

Pääkirjoitus

Miten käy lähipalvelujen?

Hyvinvointialueet ovat lyhyen olemassaolonsa aikana joutuneet kohtuuttomalta tuntuvien sopeuttamistoimien eteen tilanteessa, jossa niiden uusina sotepalvelujen järjestäjinä pitäisi pystyä vahvistamaan perustason palveluita. Sehän oli koko uudistuksen yhteinen tavoite.

Maan hallitus pitää kuitenkin huolta siitä, että näin ei käy. Hyvinvointialueet joutuvat kiristämään vyötä jatkossakin. Siksi on uhka, että hoitoon ja palveluihin pääsy muuttuvat yhä hankalammaksi.

Tiukka taloustilanne näkyy konkreettisesti lähipalvelujen katoamisena. Tapahtuu juuri päinvastoin kuin mitä uudistuksella tavoiteltiin. Kun talous on tiukoilla, on helpoin ja ilmeisin – mutta lopulta ei lainkaan halvin – ratkaisu karsia palveluverkkoa ja keskittää palvelut suurempiin yksiköihin. Erityisesti suurimpien asutuskeskusten ulkopuolella sijaitsevat yksiköt ovat uhan alla.

Mitä kauemmaksi palvelut karkaavat, sen hitaampaa ja hankalampaa on hoidon ja avun piiriin pääsy.

Maan hallitukselta ei ole herunut minkäänlaista sympatiaa hyvinvointialueille eikä palveluja tarvitseville ihmisille. Kevään kehysriihen päätösten seurauksena hoitotakuu pitenee kahdesta viikosta kolmeen kuukauteen, yöpäivystyspisteet harvenevat perustasolla ja julkinen terveydenhuollon palveluvalikoima supistuu. Myös sosiaalihuollon palveluista saksitaan 100 000 euroa vielä tuntemattomalla tavalla.

Hallitus ei siten ole kyennyt pitämään kiinni edes omasta hallitusohjelmastaan, johon kesällä 2023 kirjattiin muun muassa lupaus nopeuttaa hoitoon ja palveluihin pääsyä.

Länsi-Uudenmaan aluevaltuusto päättää kesäkuussa 2024 alueemme palvelujen tulevasta verkostosta. Palveluverkon linjauksista sovittiin jo aluevaltuustoryhmien välisissä neuvotteluissa toukokuussa.

Keskusta oli ryhmien neuvotteluissa mukana aktiivisesti aivan loppumetreille asti, mutta lopulta emme voineet sitoutua esitettyihin linjauksiin. Yksiselitteinen tavoitteemme oli turvata riittävät lähipalvelut koko alueella. Emme kuitenkaan saaneet kohtuullisille esityksillemme tukea muilta ryhmiltä. Neuvottelujen kuluessa ehdotuksemme yksi toisensa jälkeen vesitettiin.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluja keskitetään tulevaisuudessa seitsemään perhekeskukseen. Sen myötä osa alueen tärkeistä lähineuvolapisteistä lakkautetaan.

Perheiden matka neuvolapalveluihin kasvaa ja mutkistuu, jos omaa autoa ei ole käytettävissä. Osalle perheistä tämä ei ole ongelma, mutta enemmän apua ja tukea tarvitsevat sekä autottomat perheet kärsivät tästä linjauksesta. Liikkuvat palvelut nyt ehdotetussa muodossa eivät uskottavasti tilannetta kompensoi.
Lähipalvelut ovat ensisijaisen tärkeitä erityisesti paljon palveluja tarvitseville, kuten monisairaille, ikäihmisille, mielenterveyden ongelmista kärsiville, erityistä tukea tarvitseville lapsiperheille sekä autottomille alueilla, missä julkista liikennettä ei käytännössä ole.

On helppo ennustaa, että yhteiskunnan kustannukset pitkällä aikavälillä tulevat tällä politiikalla jatkamaan kasvuaan hoitoon pääsyn viivästymisen takia. Kun hoitoa saadaan pidemmällä viiveellä, tarvitaan yhä useammin kallista erikoissairaanhoitoa, sairauspoissaolot lisääntyvät ja työkyky heikkenee. Se ei ole taloudellista tai yhteiskunnankaan kokonaisedun mukaista.

”Heikoimmilta otetaan ja vahvemmille annetaan. Se on nykyisen hallituksen politiikkaa.”

On kestämätöntä, että maan hallitus vie äkkinäisillä toimillaan hyvinvointialueilta aidon mahdollisuuden kehittää kustannustehokkaita ja väestön tarpeiden mukaisia hyvinvointia ja kansanterveyttä vahvistavia sosiaali- ja terveyspalveluja. Sen sijaan hallitukselta riittää rahaa puolen miljardin euron edestä yksityisten terveyspalvelujen käytön tukemiseen.

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden näkökulmasta tämä lisäpanostus yksityiseen terveydenhuoltoon ei ole mitenkään perusteltua tai kustannusvaikuttavaa. Se ei myöskään tue hoidon jatkuvuutta.

Heikoimmilta otetaan ja vahvemmille annetaan. Se on nykyisen hallituksen politiikkaa. Päätöksiä tehdään ilman riittävää vaikutusten arviointia tai sosiaali- ja terveydenhuollon substanssin ymmärrystä. Tämä suunta ei ole kestävä!

Me Keskustan valtuustoryhmässä kuitenkin jatkamme perustason lähipalvelujen puolustamista päättäväisesti uudistuksen alkuperäisten tavoitteen mukaisesti myös Länsi-Uudellamaalla!

MARJUT FRANTSI-LANKIA
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Keskustan aluevaltuustoryhmän puheenjohtaja
kirkkonummelainen asiantuntijalääkäri

Länsiapila
Julkaisija Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Keskustan aluevaltuustoryhmä
Päätoimittaja Taina Ketvel, taina.ketvel@keskusta.fi
Toimitus, ulkoasu ja taitto Paula Huhtala
Kuvat kirjoittajien kotialbumit ja Pixabay, kansikuva Rodeo

Ota yhteyttä:
Taina Ketvel
poliittinen sihteeri
Keskustan Uudenmaan piiri
taina.ketvel@keskusta.fi
p. 040 849 2423

Keskusta Uudellamaalla
https://keskusta.fi/uusimaa/
facebook.com/uudenmaankeskusta
uusimaa@keskusta.fi
p. 044 200 6888

Lohjan sairaalan kesäsulku puhuttaa asukkaita

Lohjan sairaalan synnytystoimintojen sulkeminen kesäksi 2024 herättää paljon tunteita ja keskustelua. Keskittämisajatus on ollut taustalla vahvasti esillä sairaalaverkkoa uudistettaessa.

Nyt vedotaan lääkärivajeeseen.

Keskustan Länsi-Uudenmaan aluevaltuustoryhmä vieraili syyskuussa 2023 Lohjan sairaalan päivystyksessä ja tuolloin kuulimme, että sairaalan rekrytoinneissa oli onnistuttu hyvin. Kaikki vapaat hoitajavakanssit oli pystytty täyttämään ja lääkäriresurssinkin kerrottiin olevan vähintään kohtuullinen.

Tästä voisi päätellä, että yksikkö on vetovoimainen.

Nyt kuitenkin palvelun sulkemista kesäksi perustellaan synnytyksiin ja lapsiin erikoistuneiden anestesialääkäreiden puuttumisella.

Lohjan sairaala on keskeisellä paikalla ja hyvällä palvelumuotoilulla varustettu tehokas yksikkö. Sairaalan päivystyksessä pystytään aloittamaan tehohoitotasoinen hoito ja päivystyksen vieressä olevalla päivystysvalvontaosastolla pystytään hoitamaan vaativan tehohoitotasoisia potilaita jopa päiviä.

”Keskittämisajatus on ollut taustalla vahvasti esillä sairaalaverkkoa uudistettaessa.”

Synnytysosastolla on kaksipaikkainen vastasyntyneiden valvontayksikkö ja synnytysosastolla oma sektioleikkaussali. Päivystysleikkauksia varten sairaalassa päivystää lisäksi yksi leikkaussali.

Lohjan sairaala on tunnettu turvallisena, ihmisläheisenä ja kiireettömän synnytyksen asiantuntijana. Siksi moni on valinnut Lohjan synnytyssairaalakseen.

On huolestuttavaa, että lyhytnäköisesti ja ajattelematta kokonaisuutta tehdään päätöksiä, joiden seurauksia ei ole arvioitu.

Keskustaryhmälle palvelujen saatavuus ja niiden saavutettavuus ovat keskeisimpiä puolustettavia asioita.

KESKUSTAN LÄNSI-UUDENMAAN ALUEVALTUUSTORYHMÄ

Keskustan aluevaltuustoryhmä irtautui palvelujen verkoston suunnitelmasta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen verkoston suunnitelman läpiviemiseen haettiin poliittista yksimielisyyttä. Keskustaryhmä oli mukana viime metreille, mutta epäselvät kirjaukset lähipalveluista olivat ryhmälle kynnyskysymys.

Keskusta lähti aluevaaleihin lähipalveluja puolustamaan. Apua on saatava, kun sitä tarvitsee – mahdollisimman ketterästi ja läheltä.

Olennaisimmat epävarmuudet hyvinvointialueen palveluverkossa sisältyivät neuvolapalvelujen ja ikäihmisten asumispalvelujen keskittämiseen sekä vuodeosastojen lakkauttamisiin.

Keskustaryhmä ei hyväksy palveluiden rajua keskittämistä, sillä se johtaa väistämättä palvelujen etääntymiseen ja jonojen kasvuun sekä pienemmistä toimivista yksiköistä luopumiseen. Karjalohja-Sammatin terveyspalvelujen jatkoon liittyi myös liian paljon epävarmuustekijöitä.

Palvelujen verkoston suunnitelma ei antanut keskustaryhmän mielestä riittävästi takuuta siitä, että olemassa olevat palvelut pysyvät, kunnes uudet korvaavat palvelut ovat toiminnassa. Palvelutarve ei katoa.

Palvelutarjonnan muutosten vaikutukset on arvioitava kriittisesti. Uusien palvelujen pitää olla käytössä ennen kuin olemassa olevat palvelut voidaan lakkauttaa.

Sopimuksen allekirjoittaminen tuntui mahdottomalta, koska kirjaukset jättivät liikaa tulkinnanvaraa. Asukkailla on oikeus saada selkeä tieto tulevasta palveluverkosta, kun sellainen julkaistaan.

KESKUSTAN LÄNSI-UUDENMAAN ALUEVALTUUSTORYHMÄ

Äidin haasteita ja oppitunteja

Elämäni on kuin vuoristorata – täynnä jännittäviä käänteitä, ylä- ja alamäkiä sekä loputonta rakkautta. Olen viiden lapsen äiti, joista kaksi on jo lentänyt pesästä ja kaksi teiniä asuu vielä kotona. Sydämessäni on kuitenkin aina paikka yhdelle pienelle enkelille, joka lensi liian aikaisin.

Pieni poikani menehtyi kuuden viikon ikäisenä. Hänen lähtönsä muutti minut ja perheeni ikuisesti. Vaikka suru välillä murskaa alleen, hänen muistonsa antaa rohkeutta ja muistuttaa siitä, että on tärkeää olla hetkessä ja antaa aikaa eläville.

Hän on lähes joka päivä mukana puheissani ja ajatuksissani. Hän on osa perhettämme ja hänen läsnäolonsa antaa meille voimaa ja rohkeutta vaikeina aikoina. Hänen muistonsa muistuttaa meitä elämään täysillä ja arvostamaan jokaista hetkeä.

Lasten kasvattaminen on haastavaa, varsinkin erityisnuorten. Yhteiskunnan paineet ja kiireinen elämäntahti voivat johtaa stressiin ja ahdistukseen. Äitinä olen usein huolissani lasteni henkisestä hyvinvoinnista ja siitä, jaksavatko he paineiden alla.

Yritän parhaani mukaan olla tukena ja ohjauksena lapsilleni. Haluan opettaa heille, että on tärkeää olla sinut itsensä kanssa ja uskaltaa tehdä omia valintoja. Haluan, että he löytävät oman polkunsa elämässä ja ovat rohkeita toteuttamaan unelmiaan.

Tärkein lapsilleni antamani oppi on, että he ovat ainutlaatuisia ja arvokkaita juuri sellaisina kuin ovat. Heidän ei tarvitse olla täydellisiä tai täyttää muiden odotuksia. Tärkeintä on, että he ovat onnellisia ja löytävät oman paikkansa maailmassa.

Matka äitinä ei ole aina helppo, mutta se on ehdottomasti palkitsevin. Olen ylpeä lapsistani ja siitä, millaisiksi ihmisiksi he ovat kasvamassa. Tiedän, että heillä on edessään valoisa tulevaisuus. Olen innoissani nähdessäni, mitä kaikkea he saavuttavat elämässään.

Äitinä olen oppinut paljon itsestäni ja ihmisluonteesta. Olen oppinut kärsivällisyyttä, empatiaa ja ehdotonta rakkautta. Olen oppinut, että tärkeintä elämässä ei ole menestys tai aineellinen hyöty, vaan ihmissuhteet ja rakkaus.

Toivon, että tarinani antaa inspiraatiota muille äideille, jotka kohtaavat samanlaisia haasteita. Me emme ole yksin tässä. Yhdessä voimme tukea toisiamme ja auttaa lapsiamme kasvamaan vahvoiksi ja itsenäisiksi aikuisiksi.

LOTTA PAAKKUNAINEN
aluevaltuutettu
lohjalainen kaupunginvaltuutettu
asiantuntija, sosiopedagoginen tukityö

Koulupsykologi auttaa avaamaan mielen solmuja

Yläkoulusta siirtyminen toiselle asteelle, kuten lukioon tai ammatilliseen oppilaitokseen, on nuorelle ison muutoksen aikaa. Askel aikuistumisen kynnykselle muuttaa nuoren mieltä.

Taakse jäävät yhdeksän peruskouluvuoden aikana tutuksi tulleet luokkakaverit ja turvallinen arkiympäristö. Heidän tilalleen tulee uusia luokkakavereita uudenlaisessa oppimisympäristössä – ehkäpä jopa uudessa kaupungissa.

Omat tai vanhempien odotukset saattavat kasvaa, ja niiden lisäksi tulevat odotukset yhteiskunnalta. Kovat arvosanat, lakki päähän ja ”ällien” saattelemana yliopistoon. Jopa ennen niin vahvan ja itsevarman nuoren mieli voi muuttua herkäksi ja odotukset mahdollisten muiden pelkotilojen kanssa voivat nousta liian korkeiksi.

Tässä vaiheessa tarvitaan ennen kaikkea matalan kynnyksen läsnäolevaa tukea ammattilaisen otteella. Jo muutama kerta ammattimaisen koulupsykologin kanssa samassa tilassa kasvokkain voi tehdä nuorelle ihmeitä.

Hän voi tulla koulupsykologille esimerkiksi hysteerisen hämähäkkipelon takia, mutta jutustelun lomassa ammattilainen voi löytää todellisen syyn tulolle:

Täydellisyyteen tavoittelu ja korkeat jatko-opiskelupaineet olivat aiheuttaneet nuorelle ahdistusta ja mahdollisesti korostaneet toisenlaista pelkotilaa. Jo kuusi tai seitsemän käyntiä koulupsykologin juttusilla riitti siihen, että nuori ymmärsi tilanteensa ja sai ahdistukseen helpotusta. Tämä tapahtui ainoastaan puhumalla asiasta ulkopuolisen henkilön kanssa. Nuoren jatko-opiskelut jatkuivat ja jatkuvat yhä, eivät tietenkään helposti, mutta aika lailla normaalilla tavalla.

Tämä kertomus ei onneksi kerro sitä, mitä olisi tapahtunut ilman näitä käyntejä. Äitinä toivon todella, että toisenlaista kertomusta kenenkään vanhemman ei tarvitsekaan kertoa.

Pidetään huolta omasta jälkikasvustamme ovatpa ne sitten minkä ikäisiä tahansa.

MIA SUNDSTRÖM
aluevaltuuston varajäsen
karkkilalainen
kaupunginvaltuutettu
johtava asiantuntija

”Hallitus pelaa uhkapeliä tulevaisuuden terveydellä”

Suomen hallituksen ajamat leikkaukset sosiaali- ja terveyspalveluihin vaikuttavat väistämättä myös meihin uusmaalaisiin. Suunnitelmat palveluiden karsimisista ja keskittämisistä herättävät aiheellisesti syvää huolta työntekijöissä ja palveluiden käyttäjissä.

Tarve sosiaali- ja terveyspalveluille ei ole alueellamme vähenemässä, vaan väestön ikääntyessä se pikemminkin kasvaa. Tästä huolimatta suurimmat puolueet ajavat palvelujen supistus- ja lakkautussuunnitelmia.

Me Keskustassa emme hyväksy palvelujen alueellista siirtämistä, keskittämistä ja karsimista. Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmaa on mahdoton hyväksyä myös siksi, että supistuksia mahdolliset korvaavat palvelut ovat vasta suunnitteluasteella.

Vaikka taloudellinen tiukkuus on tosiasia, ratkaisujen ei tulisi koskaan perustua kaikkein kriittisimpien palvelujen lyhytnäköiseen karsimiseen.

Nyt harkinnassa olevat äkkisäästöt uhkaavat vaarantaa neuvolapalvelut, ikäihmisten hoivapalvelut, lähiterveysasemat ja akuuttihoidon saatavuuden. Äkkisäästöt iskisivät juuri niihin perustason lähipalveluihin, joihin suomalaiset päivittäin luottavat.

> ”Ratkaisujen ei tulisi koskaan perustua kaikkein kriittisimpien palvelujen lyhytnäköiseen karsimiseen.”

Palvelujen karkaaminen paljon nykyistä kauemmaksi on aito terveydenhoidollinen riski, jota Keskusta ei ole valmis hyväksymään. Keskustan eduskuntaryhmä on erittäin huolissaan jokaisen suomalaisen perustuslailla turvatusta oikeudesta saada hyvätasoisia terveys- ja sosiaalipalveluja kohtuullisella etäisyydellä.

Terveyspalvelujen rahoituksen leikkaaminen vaikeuttaa ja viivästyttää hoitoon pääsyä. Lisäksi perustason hoidon supistaminen kasvattaa usein erikoissairaanhoidon kustannuksia.

Säästötoimillaan Orpon ja Purran hallitus on viemässä pohjan sote-uudistuksen tärkeimmältä tavoitteelta: perustason vahvistamiselta. Hallituksen leikkuri iskee juuri siihen rahoitukseen, jota tarvittaisiin perustason vahvistamiseen, kuten terveysasemiin, neuvoloihin ja vanhuspalveluihin.

Olen huolissani, että ehdotettu henkilöstömäärän normien höllentäminen heikentää entisestään terveydenhuollon jo kiristyneitä työoloja. Vaikka joustavuus ja tehokkuus ovat tärkeitä, on välttämätöntä varmistaa, etteivät hoitohenkilöstön määrä ja laatu vaarannu. Meidän on löydettävä sellaisia keinoja tasapainottaa taloutta, jotka eivät uhraa palvelujen laatua, saatavuutta tai henkilöstön hyvinvointia.

Teimme Keskustan eduskuntaryhmänä oman tasapainoisen vaihtoehtomme valtiontalouden tasapainottamiseksi. Vaihtoehdossamme etsimme valtiontalouteen tarvittavat säästöt ilman leikkauksia hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalveluihin kohdistuvia leikkauksia.

Julkisten palvelujen hallinon tehostaminen ja innovatiiviset ratkaisut palvelujen tarjoamiseen voisivat tuoda säästöä ilman että palveluverkosta jouduttaisiin karsimaan. Esimerkiksi Länsi-Uudellamaalla ei vielä hyödynnetä terveyspalvelujen monituottajamallia.

Keskittämistoimien sijaan on välttämätöntä keskittyä investoimaan alueiden kykyyn parantaa taloudellista tehokkuutta siten, etteivät kansalaisten perustarpeet vaarannu.

Sekä eduskunnassa että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on aika harkita uudelleen, miten voimme saavuttaa taloudellisen vakauden ilman, että säästöt tehdään lyhytnäköisesti kansalaisten terveyden kustannuksella.

Tulevaisuuden Suomi vaatii rohkeita, mutta harkittuja päätöksiä, jotka turvaavat kaikkien hyvinvoinnin pitkällä aikavälillä.

EERIKKI VILJANEN
aluevaltuutettu
vihtiläinen kunnanvaltuuston puheenjohtaja
kansanedustaja

Keskustan aluevaltuustoryhmän jäseniä yhteiskuvassa: Sari Metsäkivi (vas), Lotta Paakkunainen, Mia Sundström, Marjut Frantsi-Lankia, Maritta Wasström, Eerikki Viljanen ja Tommi Halkosaari.

Neuvolan ja hammaslääkärin ruuhkat haastavat espoolaisperheitä

Kolmevuotiaan Seela-tyttären isänä minulle ovat tulleet hyvin tutuksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelut. Kokemukseni niiden toimivuudesta ovat kaksijakoisia: osa palveluista toimii erinomaisesti, mutta toisiin on vaikea päästä ajoissa. Tämä kokemus on jakanut mielipiteitä perheessämme ja ystäväpiirissämme.

Lapsemme ensimmäisen ikävuoden ajan pääsimme nauttimaan säännöllisistä ja kattavista neuvolakäynneistä. Neuvola toimi kuin unelma, ja saimme aina ajan helposti sekä tarpeeksi aikaa keskustelulle.

Haasteet alkoivat 2-vuotisneuvolan kohdalla. Saimme ajan usean kuukauden päähän toivomastamme ajasta, ja vaikka tällöin vielä ehdimme keskustella, niin 3-vuotisneuvola oli jo suorastaan kiireinen pikakäynti. Meille tarjottiin vain 15 minuutin aika, jonka aikana ehdittiin mitata tyttömme lähinnä pituus ja paino.

”Ehkäpä hän oli sopivalla kasvukäyrällä, mutta ei ilmeisesti juuri väliä nykyään”, pohdin käynnin jälkeen.

Vauva-ajan jälkeen on ollut käytännössä mahdotonta saada neuvolakäyntiä samalle tutulle työntekijälle. Arvostan kaikkia neuvolan ammattilaisia, mutta jatkuvuuden puute on harmillista. Vauva-ajan tiiviin seurannan jälkeen omat odotukseni ja toiveeni olivat korkealla, mutta niiden täyttyminen on ollut pettymys. Kasvun ja kasvatuksen jatkuvuus kärsii, kun jokaisella käynnillä on eri henkilö.

Olen huolissani perheistä, joilla on meitä enemmän haasteita ja jotka eivät välttämättä osaa tai jaksa vaatia tarvittavaa apua. 15 minuutin neuvolakäynnillä ei paljon perheen voinnista ehdi keskustelemaan. Monet ongelmat jäävät silloin helposti huomaamatta.

Suomalaisen neuvolajärjestelmän suurimpia vahvuuksia on ollut perheiden ongelmien ennaltaehkäisy ja perheen kokonaisvaltaisen voinnin havainnointi neuvolakäyntien yhteydessä. Nykyisellään tämä vahvuus tuntuu olevan uhattuna.

Lapsemme hammaslääkäripalvelut ovat toinen mielenkiintoinen saaga. Tyttömme on ollut tähän

”Hammaslääkärin etävastaanottokäynti oli hämmentävä kokemus, jossa lapsen suuhun ei edes vilkaistu.”

mennessä kahdesti hammaslääkärissä. Ensimmäinen tarkastus 1-vuotiaana oli lyhyt ja lähinnä muodollinen. Silloin vain kehotettiin pesemään hampaita.

Toisella kerralla 3-vuotiaana meille tarjottiin etävastaanottoa. Varausprosessissa ei missään vaiheessa kerrottu, ettei lapsen tarvitsisi olla mukana, mikä olisi säästänyt sekä aikaa että vaivaa. Lopulta hammaslääkäri vain antoi ohjeita ja vinkkasi hankkimaan sähköhammasharjan. Tämä etävastaanottokäynti jäi mieleen hämmentävänä kokemuksena, jossa lapsen suuhun ei edes vilkaistu.

”No, nähdään hammaslääkärissä taas parin vuoden kuluttua”, ajattelin kotimatkalla.

Minulle on herännyt paljon kysymyksiä, kuten miksi vanhemmille lähetetään pyyntöjä varata aikoja ilman selkeitä tietoja käynnin tarkoituksesta ja vaatimuksista. Olisi paljon tehokkaampaa sekä hyvinvointialueelle että perheiden ajankäytölle, jos ajanvarauspyynnöissä kerrottaisiin selkeämmin, mitä tarkastuksessa oikeasti tapahtuu ja miten se on järkevintä hoitaa. Lisäksi mietityttää, miten ilman fyysistä tarkastusta varmistetaan lapsen suun terveys.

Sote-palveluissa on tapahtunut paljon muutoksia lapsen syntymän jälkeen. Sote-uudistus ja Espoon neuvolapalvelujen keskittäminen isoihin perhekeskuksiin ovat tuoneet mukanaan sekä hyviä että haasteellisia puolia.

Pidän ajatuksesta monialaisten palveluiden yhdistämisestä, jos se todella parantaa perheiden palveluiden saatavuutta ja helpottaa avun hakemista. Nykytilanteessa kuitenkin palveluiden ruuhkautuminen ja ajanvarauksen epäselvyydet tekevät palveluiden käytöstä hankalaa monelle perheelle.

Kokemukseni perusteella toivon, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen saatavuutta ja toimivuutta parannetaan, jotta kaikki perheet saisivat tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti ja helposti.

Erityisesti neuvolapalvelujen jatkuvuus ja hammaslääkäripalvelujen selkeys kaipaisivat kehittämistä. Tällöin palvelut voisivat paremmin täyttää perheiden tarpeet ja tukea heidän hyvinvointiaan kokonaisvaltaisesti.

TOMMI HALKOSAARI
hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan jäsen
espoolainen kaupunginvaltuutettu

Koulupsykologeja tarvitaan lisää

Lasten ja nuorten mielenterveysongelmista on sekä kirjoitettu että käyty keskustelua mediassa viimeisten vuosien aikana. On esitetty tarve ”terapiatakuusta” sekä erilaisia näkökulmia sen sisällöstä ja toteutumisesta.

Nykyinen hallitus on vastannut ajankohtaiseen yhteiskunnallisen huoleen lisäämällä lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen rahoitusta. Lisäraha ei kuitenkaan ole näkynyt konkreettisesti palvelujen ja avun tarvitsijoille. Esimerkiksi hyvinvointialueilla on auki lukuisia koulupsykologien paikkoja. Lapset jäävät ilman tarvitsemiaan psykologisia tutkimuksia sekä oppimiseen ja hyvinvointiin liittyvää tukea.

Koulupsykologien puute vaikuttaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin kokemuksiin myös Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella, jossa on useita koulupsykologin toimia täyttämättä. Hyvinvointialueiden keskeinen tehtävä on turvata oman alueensa ihmisten yhdenvertaisuus ja huolehtia siitä, että palvelut ovat saatavilla syrjimättömästi ja esteettömästi.

Yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta ja syrjimättömyydestä säädetään useissa laissa ja ihmisoikeussopimuksissa. Hyvinvointialueellamme nykyisessä tilanteessa koulupsykologien saatavuus ei toteudu lapsille ja nuorille yhdenvertaisesti.

Mediassa on esitetty, että elämme eräänlaista lasten ja nuorten mielenterveysongelmien kriisiä. On tärkeä pohtia, mitä seuraamuksia riittämättömillä koulupsykologipalveluilla on tämän kriisin kannalta.

Lapset ja nuoret, jotka eivät saa tarvitsemiaan koulupsykologin tekemiä tutkimuksia, jäävät usein opinnoissaan myös vaille riittäviä tukitoimia. Riittämättömillä tukitoimilla on vaikutus lasten ja nuorten kokemiin mielialaoireisiin.

Koulupsykologipalvelut eivät jakaudu hyvinvointialueella tasaisesti. Tämä aiheuttaa tietyn asuinalueen lapsille ja nuorille suuremman riskin mielialaoireiden ja syrjäytymiskehityksen lisääntymiselle, mikä taas osaltaan lisää asuinalueiden eriarvoistumista. Koulupsykologipalvelujen jakautuminen eriarvoisesti eri asuinalueille on näin ollen syrjivää ja epätasa-arvoista sekä rikkoo siten lainsäädäntöä.

Hyvinvointialueen asukkailla on oikeus yhdenvertaisiin palveluihin. Vihdissä omien lasteni kouluissa eletään toista vuotta ilman nimettyä koulupsykologia. Toisilla alueilla tilanne on vielä haastavampi. Koulupsykologin tutkimuksella on usein erittäin suuri merkitys lapsen tulevaisuuden kannalta oppimiseen ja mielenterveyden hyvinvointiin.

Toivottavasti jokainen vanhempi, jonka lapsi tai nuori on koulupsykologin arvion ja sen myötä tutkimuksen tarpeessa, taistelee lapsen ja nuoren lakisääteisestä oikeudesta kyseiseen palveluun.

Kaikilla lapsilla ei ole vanhempaa, joka ymmärtää oikeutensa tai jolla on voimavaroja tai ylipäätään osaamista vaatia lainsäädännön toteutumista. Valitettavasti kärsijöinä ovat juuri heikoimmassa asemassa olevat lapset ja nuoret. Seurauksena on, että yhteiskuntamme eriarvoistuu yhä enemmän.

KATRIINA RAUANMAA
vihtiläinen aluevaltuuston varajäsen
YTM, sosiaalityöntekijä ja työnohjaaja

Unelmien kukkaniitty

Luokkani on kolmannessa kerroksessa, ja käytävältä avautuu näkymä pihalle: isoja ja pieniä ihmistaimia, värikkäitä, yksivärisiä, repaleisia, kukoistavia, piikikkäitä, pehmeitä, hentoja, vankkoja. Joukossa meitä vihreäliivisiä kasvattajia, kastelijoita, lannoittajia.

Tuemme, ohjaamme, selvitämme riitoja, kiusaamisia, lohdutamme, kuuntelemme solvauksia ja hellyttäviä sanoja. Suunnittelemme ja yritämme opettaa 400-sivuisen opetussuunnitelman mukaan.

Mietimme, mikä olisi lapselle parhaaksi, kutsumme mukaan vanhemmat, vastaamme viesteihin, lähetämme niitä. Palaveeraamme psykologin, terveydenhoitajan, kuraattorin, sosiaalityöntekijöiden kanssa. Pohdimme mielenterveyden häiriöiden ja aggressiivisuuden kasvua.

Unelmoimme siitä, että meitä isoja olisi enemmän – kuuntelemassa ja auttamassa pahoina ja hyvinä päivinä. Unelmoimme siitä, että luokkakoko ei ylittäisi kahtakymmentä. Unelmoimme, että saisimme opettaa ja ohjata enemmän – rauhallisella tai nopealla rytmillä, mikä nyt kullekin lapselle sopii. Unelmoimme, että joka luokassa olisi avustaja.

Unelmoimme, että kuraattorilla, psykologilla ja terveydenhoitajalla olisi aikaa pitää ovi sepposen selällään osan päivästä, istahtaa opehuoneeseen joskus kahvillekin. Ajatella, jos he olisivatkin koululla joka päivä!

Unelmien koululääkäri olisi unelma-ammatissaan, ymmärtäisi lasten ja myös perheiden huolet. Koululääkäri, jolle vanhempien olisi helppo puhua, joka ohjaisi eteenpäin. Unelmoimme, että kaikki lapset pääsevät varmasti ajallaan terveystarkastukseen ja että lääkärillä on aikaa.

Ja voi että miten toivomme, että koululaisten hampaat tarkastettaisiin edelleen koululla! Silloin arki rullaisi sujuvasti eikä menisi päiviksi sekaisin.

Unelmoimme, että hoidollispedagogisen luokan kaltaiset erityisluokat saisivat jatkaa, vaikka toisin on päätetty. Sillä kaikki eivät selviä koulusta opettajien tuella, kaikki eivät pääse hoidon äärelle riittävän nopeasti. Osa lapsista tarvitsee psykiatrisen sairaanhoitajan tukea kasvaakseen.

Ja miten tärkeää on tietää, minkä verran vettä, ravinteita ja tukikeppejä kukin taimi tarvitsee.

Unelmoimme työpaikasta, jossa isotkin viihtyvät vuosia, seuraavat lapsen kasvua ja tunnistavat, mitä lapsi kasvaakseen tarvitsee.

Olemme koulussa lasten kanssa vain lyhyen, arvokkaan hetken. Ekaluokkaisten kanssa 20 tuntia viikossa, kuutosten 26 tuntia viikossa, kasiluokkalaisten 30 tuntia viikossa. Muualla he kasvavat 138–148 tuntia viikossa. Unelmoimme, että heillä on turvallisia aikuisia ympärillään, joilla on aikaa. Unelmoimme sujuvasta tiedonkulusta ja mutkattomasta yhteistyöstä.

Unelmoimme kukoistavasta kukkaniitystä.

SARI METSÄKIVI
aluevaltuuston varajäsen
vihtiläinen kunnanvaltuutettu
opettaja

Keskustan aluevaltuustoryhmän yhteystiedot

Marjut Frantsi-Lankia
Kirkkonummi
Keskustan aluevaltuustoryhmän puheenjohtaja
aluevaltuutettu
marjut.frantsi@luvn.fi

Eerikki Viljanen
Vihti
aluevaltuutettu
kansanedustaja
eerikki.viljanen@eduskunta.fi

Lotta Paakkunainen
Lohja
aluevaltuutettu
tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan jäsen
lotta.paakkunainen@luvn.fi

Katriina Rauanmaa
Vihti
aluevaltuuston varajäsen
katriinarauanmaa@outlook.com

Sari Metsäkivi
Vihti
aluevaltuuston varajäsen
sari.metsakivi@vihti.fi

Mia Sundström
Karkkila
aluevaltuuston varajäsen
mija.sundstrom@gmail.com

Tommi Halkosaari
Espoo
tarkastuslautakunnan jäsen
tommi@halkosaari.com

Pasi Saario
Vihti
tarkastuslautakunnan varajäsen
pasi.saario@vihti.fi

– – –

Maritta Wasström
Siuntio
Keskustan Uudenmaan piirin varapuheenjohtaja
maritta.wasstrom@gmail.com

Taina Ketvel
poliittinen sihteeri
040 849 2423
taina.ketvel@keskusta.fi

Uudenmaan Keskusta
yhteystiedot:
044 200 6888
uusimaa@keskusta.fi

Yhteystietoja hyvinvointipalveluihin

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen neuvontanumero 029 151 2000

Soita missä tahansa sosiaali- tai terveysasiassa.

Yleinen hätänumero 112

Terveysasemien asiointi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella terveysasemilla on kuntakohtaiset puhelinnumerot. Ne löydät osoitteesta:
https://www.luvn.fi/fi/palvelut/terveyspalvelut

Sähköisen asioinnin linkit ja ohjeistuksen löydät osoitteesta:
https://www.luvn.fi/fi/digihyvinvointi

Kiireellinen hoito

Soita hoidon tarpeen arvioimiseksi Päivystysapuun 116 117, avoinna 24 h.

Numerossa annetaan neuvonta ja ohjaus kiireellisissä terveysongelmissa, jotka eivät ole hätätilanteita. Päivystysapuun otetaan yhteyttä ennen päivystykseen hakeutumista.

Henkeä uhkaavat tilanteet ovat esimerkiksi kova rintakipu, äkillinen hengitysvaikeus, tajuttomuus, halvausoireet, ja kouristelu, murtumat, vammat: **Soita aina 112**.

Aukioloaikojen ulkopuolella hakeudu hoitoon vain, jos vaivasi edellyttää välitöntä arviota ja hoitoa, eikä niitä voida siirtää tuottamatta lisähankaluuksia.

Hätä- tai kriisitilanteissa tarvittavat tärkeät numerot löydät osoitteesta:
https://www.luvn.fi/fi/palvelut/hata-tai-kriisitilanteessa

Suun terveydenhoito

Suun terveydenhoidon yhteystiedot ja ohjeet löytyvät osoitteesta:
https://www.luvn.fi/fi/palvelut/terveyspalvelut/suun-terveydenhuolto

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Mielenterveyspalveluiden palvelupolkuun puhelinnumerot ja ohjeet löydät:
https://www.luvn.fi/fi/palvelut/terveyspalvelut/mielenterveys-ja-paihdepalvelut

Työikäisten neuvonta ja ohjaus

Aikuissosiaalityön palvelut ja kuntakohtaiset puhelinnumerot löytyvät osoitteesta:
https://www.luvn.fi/fi/palvelut/aikuissosiaalityo

Lapsiperheet

Lapsiperheille tarkoitetut sosiaalipalvelujen kuntakohtaiset yhteystiedot löytyvät osoitteesta:
https://www.luvn.fi/fi/palvelut/perhekeskus/lapsiperheiden-sosiaalipalvelut

Ikäihmisten neuvonta ja ohjaus

Länsi-Uudenmaan Seniori-info 029 1512 270

Sähköposti: *seniori-info@luvn.fi*. Merkitse viestisi otsikkoon paikkakunta, jota asiasi koskee.

Huomioithan ettei Seniori-infosta voi varata aikoja terveysasemalle tai muihin terveyspalveluihin.

Lisätietoja ikääntyneiden palveluista ja yhteydenottotavoista:
https://www.luvn.fi/fi/elamanvaiheet/ikaantyneille

Tiedot koostettu toukokuussa 2024.
Muutokset mahdollisia.
Lähde: LUVN

Haluan uskoa hyvään

Kun perheen ja työntekijän, isän ja äidin työmatka, koulumatka ja neuvolamatka pitenee, jääkö aikaa yhdessäololle, kikatukselle, halauksille, hyvän yön suukoille?

Jääkö aikaa leikille, ulkoilulle lähimetsässä, puheelle, kävelyille? Jääkö aikaa läheisille?

Jääkö aikaa ikäihmisille pienen käden tarttua ryppyisempään, erilaiseen aikaan eläneeseen, pitää kiinni ja vieressä tuhista?

Jääkö aikaa koulutyölle, oppimiselle, läksyjen yhdessä tekemiselle, iltasadun lukemiselle ja kirjan kuvien katselulle? Jääkö aikaa puurolle?

Haluan kieltä näyttää kylmälle, kovalle keskittämiselle isoihin kaupunkeihin. Ikäihminen uskaltaa jopa keskisormea sille heristää.

Keskittäminen jättää unholaan isien ja äitien vaunulenkit, joskus ainokaiset hyötyliikuntahetket ulkoillen raittiissa ilmassa. Kun palvelut karkaavat kauemmaksi, silloin ei rollalla tai pyörätuolia työnnellen käydä lähiterveysasemalla tai puolisoa tapaamassa.

Toivon meidän jokaisen voivan luottaa siihen, että apua saa silloin, kun sitä tarvitsee.

Hyvinvointialueille on turvattava riittävä rahoitus, jotta länsiuusmaalaiset voivat hyvin, pysyvät terveinä ja työkykyisinä.

MARITTA WASSTRÖM
siuntiolainen sairaanhoitaja, Th YAMK
sote-alan palvelujen johtaminen
Keskustan Uudenmaan piirin
varapuheenjohtaja

Kuvassa Maritta Wasström rakkaan anoppinsa Ulla-Brita Wasströmin kanssa.